



Falkberg

Foto: Lars Nilsson

Tryck: Bokstavnens Hämik AB 03-25602



Fåglar i Leksand



En tidskrift av Leksands Fågelklubb

Nr 1 År 2003

Pris: 30kr

<http://fagelklubben.leksand.nu>

Redaktionen

Ansvarig utgivare:

Staffan Müller 070-322 23 45

Redaktör/Layout

Bogdan Persson 0247- 154 76

Bergvägen 3B

793 32 Leksand

E-mail: bogdan.persson@telia.com

Redaktion:

Bogdan Persson 0247- 154 76

Sören Stenberg 0247- 349 93

Lars Nilsson 0247-333 92

Adressändringar:

Henry Pollack 0247- 409 64

Klockarvägen 4

793 41 Insjön

E-mail: zyq693p@tinet.se

Utgivning och medlemskap

Tidskriften utges av Leksands fågelklubb och utkommer med 4 nummer per år, därav 2 tidningar och 2 programblad.

Tidningen, Pris: 30kr. Medlemmar erhåller tidskriften gratis.

Medlemskap i Leksands fågelklubb kostar 100 kr/år.

Familjemedlemmar och ungdomar (20 år eller yngre) betalar 30 kr/år

Avgiften sätts in på

Pg. 438 26 34-6 eller

Bg. 456- 4373

c/o Leksands fågelklubb

Omslagsbild: Ormvråk (*Buteo buteo*)

Foto: Sören Stenberg



Innehåll

3. Ledare -Ordföranden har ordet
4. Pilgrimsfalken -en överlevare
5. Ormvråken
8. Följ med till Thailand 2005
9. Örnvintern 2002/2004
10. Natursnokarnas sidor
12. Holkarnas småfåglar
15. Ring-Nytt
16. Spelflyktsinventering av kungsörn
17. Limsjön blir bättre
18. Tillbaka till Kalahari
21. Backvalan -årets riksinventeringsart
22. Gryssenstugan är klar
24. Digitalkameran för fågelfotofering
29. Nepal -ett fågelrike i Himalaya
35. Nya medlemmar
36. Fågelobservationer i Leksand
38. Internet och notiser
39. Organisation

Hjälp oss att skydda värdefull

Leksandsnatur !



LEKSANDS NATURVÅRDSFOND

Pg. 449957-0

ISSN: 1402-5523

Ledare

Ordföranden har ordet

Staffan Müller

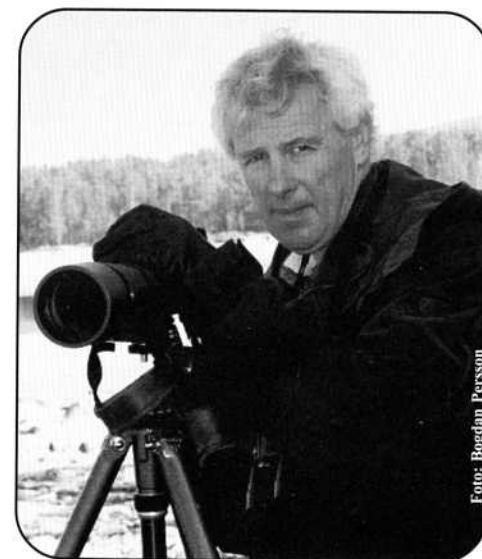
Efter några års frånvaro och saknad av "det gamla gänget" har jag nu återvänt till Dalarna och Leksands fågelklubb. Det var inte utan glädje och stolthet som jag tackade "Ja!" till att axla ordförandeskapet i vår förening. När jag lämnade ledningen för ca 15 år sedan gjorde jag det med lättnad för att jag tyckte att jag gjort mitt och saknade visioner för framtida aktiviteter för föreningen. Sedan har i tur och ordning, Henry Pollack, Anders Hans, Lasse Nilsson och P Folke Nyholm, styrt fågelklubben till vad den är i dag: En av Sveriges bäst fungerande fågelklubbar. Då var det heller inte så svårt att tacka ja till erbjudandet att ta över rodret.

Ändå vill jag framhäva några av dem som i det tysta sett till att vår förening är den bästa.

Bogdan Person är kanske den mest ihärdiga medlemmen som får såväl medlemstidningen som örnutfodring och programmen att fungera. Bengt Östberg och Anders Sjölund har daglig tillsyn över våra avelsuvar och Inga Lill Paulsen Andersson ringmärker med stor skicklighet Limsjöns fåglar, år efter år. Det är Mats Knutsson och Henry Pollack som lägger otroligt mycket tid på fågellivet i gamla Åhl's socken. Göte Bergqvist är en klippa när det gäller vår ekonomi och för Gryssenstugan. Lasse Nilsson har som projektansvarig för pilgrimsfalkarna satt Leksand och Dalarna på ornitologins karta inte bara i Sverige. Snokledarna, Britta Engström, Annelie Stenberg, Agneta Joon Timblad, Åsa Rydell och Katarina Ragnegård utför det kanske viktigaste jobbet: ungdomsverksamheten. Conny Land är en av landets förnämsta exkursionsledare, som skickligt delar med sig av sin erfarenhet. En annan trotjänare är Ulla-Britt Larsson som bl.a. ordnar vår hemsida, till glädje för våra digitala läsare. Jag har dessutom stora förväntningar på de nya i styrelsen; Anders Ståhl, Margareta

Wiman och Annika Lekgård. Lägg där till Gunnar Lind och Sören Stenberg som med osannolikt stor kunskap, energi och erfarenhet ser till att vi andra får se spännande fågelarter via plattformar, holkar och diabild. Sen har vi också trogna medlemmar som bara finns där när det drar ihop sig. Olle Persson är en som **alltid** ställer upp!

Är det någon konst att vara ordförande då?



Staffan Müller -tillbaka vid rodret

Foto: Bogdan Persson



Pilgrimsfalken – en överlevare

Lars Nilsson

Knappt har marssolen börjat värma förrän jag får de första rapporterna om att pilgrimsfalken återvänt till Dalarna. Samma varma känsla strömmar genom kroppen, de har överlevt även denna vinter.

Foto: Peter Lindberg



En ung generation pilgrimsfalkar (*Falco peregrinus*)

Gagnef

Hanen sitter i branten den 23 mars och lyser majestätiskt som en tuss av ängsull i kvällssolen. Bröset är markerat vitt och den självklare härskaren av berget spanar ut över landskapet och registrerar varje rörelse som kan vara ett tecken på att honan kan vara på ingång.

Tyvärr får han vänta i år för honan dyker inte upp som väntat.

Fyra veckor senare har hanen lämnat sin

utkikspost och söker förmodligen i området eller jagar vid en närbelägen sjö. Möjligheten att honan skall dyka upp är ganska liten nu, men det finns flera unga honor i trakten. Vi har vid flera tillfällen sett inkräktare under häckningssäsong som försökt störa eller köra bort den ruvande honan men inte lyckats. Än är det inte för sent.

Säter

I Säter observerades hanen för första

Forts. på sida 16...

Ormvråken (*Buteo buteo*)

Conny Land

Som barn följde jag ofta min morfar, som var bonde, i hans arbete på åker och äng. På våren hände det då inte sällan att blicken föll på siluetten av en jamande rovfågel som kretsade högt i skyn. "Höken!" konstaterade min morfar med bister min och fanns bössan inom räckhåll tvekade han inte alls att skjuta på fågeln.

Långt senare förstod jag att de "hökar" vi såg jag och min morfar, nog som regel var just ormvråkar, vår vanligaste rovfågel som också denna artikel ska behandla.

Bakgrund

Ormvråken är jämte sparvhöken vår vanligaste rovfågel och tveklöst den mest lättstuderade. Den häckar i stort sett, i hela Europa, i Sverige tämligen allmänt i hela landet med undantag av Norrlands inland.

Liksom andra rovfåglar har ormvråken fått klä skott för missriktat rovdjurshat. Fram till 1975 minskade ormvråken i vårt land, inte bara beroende på jakt utan även pga miljögifter och förändrat jordbruk. Sedan 1986 då atlasinventeringen avslutades har inga

Foto: Kalle Bergström



Redan i ung ålder har ormvråken vanligtvis ett ljus bröstband

märkbara förändringar skett i fråga om utbredning och population i Sverige.

Idag uppskattas antalet par i Sverige till 18000-35000. Nutida hot för arten är framförallt jakt i Sydeuropa och miljöförändringar.

Att känna igen ormråken

Rovfåglar är svåra att bestämma i fält. Ormråken är inget undantag, men genom att den är så vanlig lämpar den sig utmärkt som introduktion i den svåra konsten att artbestämma rovfåglar.

För mer ingående studier hänvisas till den rikedom av litteratur som idag finns tillgänglig.

Här redovisas bara några enkla grundregler:

Ormråken är en medelstor rovfågel, ungefär i storlek av en korp. Det är en bredvingad fågel med kort tjock hals. Dräkten är mycket variabel från mycket ljus till mycket mörk (det finns en östlig ras/variant som är rödaktig och som kallas för ryssvråk).

Ormråken kretsar ofta med solfjädersformad utbredd stjärt som är smutsvit och tätt tvärbandad. Vingspetsar och vingbakkant är svarta. Ofta uppmärksammas kretsande ormråkar genom lätet, ett klagande eller jamande som faller i tonhöjd och brukar skrivas som "piää".

Ofta ses också fågeln under födosök sitta på stängselstolpar eller telefonstolpar och uppvisar då den artkarakteristiska "boan", dvs ett ljusare band tvärs över nedre bröstet.

Fjällvråken som ofta förväxlas med ormråken är mer långvingad och ryttlar

oftare. Den har en långsammare flykt än ormråken och har alltid vit stjärt med svart terminalband, på både under och ovasida. Fjällvråken har dessutom alltid svartaktiga knogfläckar.

Häckning/flyttning

Ormråken flyttar i september-oktober i syd/sydvästlig riktning mot nordsjökusten, centrala och västra Europa, samt till Iberiska halvön. Flyttningsrörelserna är ett gott exempel på s.k. spegelflyttning, dvs nordliga populationer övervintrar längre söderut än sydliga fåglar.

Tidigt på våren, redan i slutet av mars infinner sig ormråken i våra trakter på häckningsplatserna. Vid soligt väder stiger paret då gärna i kretsande flykt upp över skogsbrynen, hanen gör lekfulla utfall mot honan och övergår ibland till lekflykt med dramatiska dykningar och stigningar i lufthavet.

Ormråken häckar som regel i skogar eller dungar intill större öppna marker såsom åkrar, ängsmark eller myrar där fåglarna kan finna smågnagare, ödlor och grodor som utgör huvudföda.

Som regel bygger ormråken ett nytt bo varje år, ett stort risbo som läggs högt i något större undanskymt träd dock aldrig långt från öppen mark.

Äggläggning påbörjas i mitten av april, 2-4 ägg läggs som ruvas i 33-38 dygn. Boungetiden är 50-55 dagar och efter ytterligare 40-55 dagar är ungarna självständiga. I september-oktober flyttar fåglarna åter mot sydligare nejder.

Ungproduktionen ett enskilt år är mycket beroende av tillgången på föda, det är ovanligt att fler än två ungar blir flygga.



Foto: Sören Stenberg

Bredvingad med kortare vinge än fjällvråken. Ormråk (*Buteo buteo*)

Visste du att ...

- som mest, på en dag, sträckte det ut 9300 ormråkar vid Falsterbo på hösten 1950
- ormvråken kan fänga byten upp till 500 g
- vid regn kan man se ormråkar promenera på åkrar och landsvägar under flitig daggmaskplockning
- unga ormråkar skiljer sig till formen ifrån de gamla. Ungfåglarna är betydligt slankare än sina föräldrar, vingarna är smalare och stjärten är smalare och längre
- c:a 40-50 % av ungfåglarna beräknas överleva första året, andra året c:a 65 % och därefter är överlevnadschansen c:a 75 % varje år
- den äldsta kända svenska ormråken uppnådde en ålder av 19 år och 2 månader
- det mest avlägsna och sydligaste fyndet av en i Sverige ringmärkt ormråk är rapporterat i Togo i Västafrika, där en fågel märkt som bounge i Ångermanland

1962 återfannas i slutet av februari 1968

- det vid några tillfällen hänt att ormråkar övervintrat i Dalarna
- fågelnas namn kommer av att ormråken har rykte om sig som ormjägare, ordet vråk kommer av germanska wrekan, "förfölja"
- födan till 70-98 % utgörs av småäggdjur
- i Skåne finns en nästan helvit variant av ormråk som kallas börringevråk

Till sist

Vill jag uppmana fågelintresserade och andra att ge sig tid att sitta ner vid något skogsbryn vid lämplig lokal för att studera ormråken. Förutom god underhållning kommer du garanterat lära dig mycket om rovfåglar och som bonus upptäcka mycket annat i vår herres hage.

I mina trakter (Siljansnäs) häckar årligen ormråk vid Limå bruk, Leran, Åkmyran och på Storön. Bästa tid för ormråksstudier är från april och framåt.

Vi ses Conny Land



Följ med till Thailand i januari 2005!



Fågelklubben planerar en resa till Thailands djungler i januari 2005. Vi kommer under kunnig ledning besöka några av de finaste områdena i Sydostasien där fågel och djurlivet är rikt.

Det blir bl.a. tältövernattning i djungeln, besök i nationalparker, våtmarker och tigerskogar! Vi förbereder oss med en studiecirkel om djungelliv och djurliv. Ev. kommer det gå att kombinera resan med solsemester!

Ca 10-15 platser, preliminär kostnad ca 15 000: - för två veckor, inklusive "allt"... flyg, hotell, mat, transporter, guider m.m. Först till kvarn...

Anmäl ditt intresse till Anders Ståhl som kommer att vara reseledare:

0247-142 53; 070-637 06 68;

anders-stahl@swipnet.se



Foto (samtliga bilder på denna sida): Bogdan Persson

Örnvintern 2002/2003



Bogdan Persson

Jag hade goda förhoppningar om att redovisa fullständigt resultat från vinterns örnutfordring redan till majnumret av FiL. Digitalkameran skulle innebära att summeringen gick mycket smidigare i och med att allt bildmaterial skulle finnas tillgängligt vid säsongens slut. Visst blev det en avsevärd förbättring av inventeringstekniken. Tyvärr så fick jag inte kameran före en bra bit in på vintern. Jag fick således starta med "vanlig" film. En del av materialet finns dessutom på annat håll och vi har inte lyckats träffas i tid för att jämföra. Kort sagt: Jag har inte lyckats i år, men NÄSTA år ska det gå! Fullständig rapport får således även denna vinter vänta till höstnumret.

Nåja... vi får nöja oss med det vi har. Här kommer lite fakta och siffror om den gångna vintern:

- Ca 3,3 ton foder har lagts ut
- Utfordringen har pågått 25 oktober-31 mars
- 7 personer har turats om att utfordra (Bosse Alexandersson, Henry Pollack, Lasse Nilsson, Pär Johansson, Per Lindberg, Sören Stenberg, samt undertecknad)
- Utfordringsplatsen bevakades under ca 170 timmar
- En havsörn av adult ålder (troligen omärkt) har setts i november/december
- 4 stycken juvenila kungsörnar har räknats in, vilket är ovanligt många för våran åtel.
- 6 kungsörnar har varit ringmärkta och samtliga har lästs av. Detta innebär det högsta antalet kungsörnar som lästs av fullständigt under en och samma vinter (se även "Ring-Nytt", sida 15)
- Utfordringen sköttes, sedvanligt, i nära samarbete med föreningen ÖRN-72

Vill du bli stödande medlem (örnfadder) i ÖRN-72?

Kostnaden är 100 kr/år och beloppet kan sättas in på postgirokonto 83 36 72-9 (ÖRN-72)

Som tack får du regelbunden information från det nordiska

örnarbetet samt tidskriften KUNGSÖRNEN 1 gång/år.



Natursnokarnas sidor...

Vi är två syskon...
Vi är två syskon som har gått på natursnokarna i 5 terminer samt 1 termin. Vi tycker det är roligt när vi över natten i Grysenstugan. Sist vi övernattade där lagade killarna tacos som vi sedan åt upp. Efter maten gick vi ut och skulle se om vi hörde pärlugglor. På morgonen gick ut och letade spår i snön, men vi träffade på jäggare så då åkte vi till ett berg för att vi visste att det gick en varg hona där, men vi hörde inget. Sedan åkte vi till en myr för att se om det var nära örnar där men vi såg bara korpar, men på vägen dit såg vi en tjäder hona. Sedan åkte vi hem åt.

Vi har även ringmärkt fåglar, lagt ut örnmat, fiskat, pimplat, byggt fågel holk, letat fossiler m.m. det har alltid varit varit kul!

Av: Elin och Erik Arons.

Leksands Fågelklubb och Naturskyddsföreningen i Leksand driver gemensamt ungdomsverksamheten "Natursnokarna".

Är du mellan 8 och 13 år är du välkommen att anmäla ditt intresse till klubbens ungdomssamordnare Annelie Stenberg på tfn: 0247-349 93, eller Åsa Rydell på tfn: 0247-144 22



Martin fick en abborre

Foto: Annelie Stenberg

Natursnokarna rapporterar

Vi är just nu 15 snokar, mellan 9 och 13 år och 3 ledare, något äldre! Vi träffas ca 2 ggr/månaden och under hösten har vi bl.a. varit med om ringmärkning vid Limsjön en tidig morgon och tittat på bäverns hydda, avverkning och spår.

I vinter har vi fortsatt med skidturer, 2 st på olika håll i skogen. Då har vi kikat på spår och grillat korv. Vi har pimplat och anglat en blåsig och kall dag på Styrstjärnsjön. Som tur var fick Martin en abborre och så var dagen räddad. Sen har vi provat att tälja i syrenkvistar och det blev fina pennor.

Närmast ska vi kika på stjärnor, om någon kväll blir molnfri. Någon skogsutflykt, filmkväll och övernattnings ska vi också hinna med, innan sommaren.

Det är ett härligt gäng och ibland får vi hjälp av entusiastiska "experter" som kan berätta och visa oss intressanta saker.

Hälsningar från Snokarna
Britta, Katarina och Annelie

Holkarnas småfåglar

P Folke Nyholm

Nu är det hög tid att rensa fågelholkar och vänta på årets hyresgäster. För oss som sysslat med ringmärkning är det naturligt att ha holkar med avtagbart tak, det är ju inte lämpligt att öppna botten i en bebodd holk. Med löstagbart tak har man också möjlighet att följa häckningarna på ett enkelt sätt, ytterst få av de hålbbyggande småfågeln är känsliga för störningar. Låt oss titta lite på hur de olika arternas bon och ägg ser ut, oftast går artbestämningen bra utan att man ser någon fågel vid holken.

Den vanligaste holkbyggaren är nog svartvita flugsnappare och det boet missar ingen. Vi har fem arter med liknande ägg, alla blågröna (man säger oftast så, även om grönblå är riktigare, skillnaden ska jag utveckla nån annan gång): svartvit flugsnappare, rödstjärt, järnsparv, stenskvätta och buskskvätta. De tre sistnämnda häckar aldrig i holk, återstår alltså flugsnappare och rödstjärt.

Rödstjärtens ägg är något djupare färgade, men framför allt är boet annorlunda än flugsnapparens. Medan flugsnapparens bo nästan uteslutande är byggt av torra grässtrån, ibland med några barkflagor och lite tagel, innehåller rödstjärtens både mossor, dun, hår och ull mm.

Mesar

Mesarnas bon kan vara lite knepigare, låt oss gå igenom alla, eftersom alla kan påträffas i holk.

Under ruvningstid är det ingen konst, ingen av mesarna flyttar sig särskilt långt från holken när dom blir störda, inte heller bryr dom sig

om besöken. Särskilt talgoxen ligger hårt på boet, åtminstone i slutet av ruvningstiden eller om det finns ungar. Då väser den ofta och gör utfall mot inkräktaren. Om inte kullen är fullagd, finns i regel ingen fågel i närheten, äggen brukar dessutom vara övertäckta av bomaterial, som dras in från kanterna. Äggen är ganska lika hos de olika mesarterna, d v s vita med rödbruna fläckar, men det finns skillnader. Tydligast avvi-

kande är tofsmesens. Där är fläckarna markant samlade i en tät krans vid tjockänden. Dessutom har tofsmesen de minsta äggkullarna, oftast fem ägg, medan t ex talgoxen i första kullen har 8 – 10 ägg och blåmesen ända upp till 16. Det är egentligen svårförklarligt att tofsmesen har så få ägg. Den lägger i regel bara en kull till skillnad från talgoxen, som med sina två kullar kan producera tre gånger så många ungar som tofs-mesen.

Tofsmesen borde rimligtvis inte ha lättare att överleva vintern än sin större kusin.



Småfågelholken

Foto: Bogdan Persson

Vad gäller äggen kan man säga att även ett ganska otränat öga kan se att talgoxens ägg är större än andra mesars och att blåmesens och svartmesens är allra minst. Vad gäller bomaterialet har jag tyckt mig märka att blåmesen oftare än andra mesar använder grön, fin mossa, men det kanske inte är allmängiltigt.

Entita och talltita

Entitans och talltitans ägg är identiskt lika, men bona helt olika. Talltitan är den enda mes som bygger enbart av enbast, medan entitans liknar andra mesars, d v s huvudsakligen mossa med fodring av hår, ull och lite dun.

Svartmesen

Svartmesen är den art som föredrar lågt sittande bohål, inte sällan bygger den i hål i marken och det är den ensam om bland mesarna. En gammal tumregel har varit att vill man ha svartmes i holk, ska holken sitta lågt i tall, en halv meter upp eller så, vill man ha blåmes bör holken sitta högre upp i lövträd. Det stämmer inte riktigt, jag har haft svartmes ett par meter upp i björkar och blåmesar en meter högt i tallar. Men det är mycket ovanligt att hitta svartmesbon i ren lövskog.

Mesar som hackar ut bohål

Dom enda mesar som själva hackar ut sina bon är tofsmesen och talltitan. Naturligtvis får det inte vara lika hårt trä som i fråga om hackspettarnas bon, det ska vara murkna lövträd. Ibland är det i en liten murken björkstubbe med bara nävern kvar som väggar. Så stort utrymmesbehov har varken tofsmesen eller talltitan. Jag har hittat ett talltitbo som vara bara 6 cm i invändig diameter. Dom 7 ungarna låg i lager som sardiner i en burk, men alla blev flygga. Eftersom dom här två arterna ofta hackar ut

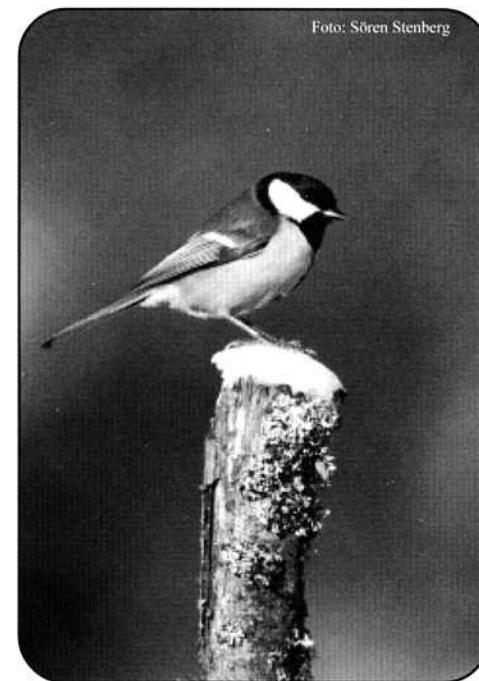


Foto: Sören Stenberg

Talgoxen (*Parus major*) är en av våra trognaste holkhäckare

sina bon, är det naturligt att deras favoritbiotop är lite fuktig skräpskog, där det finns murkna alar och björkar.

Naturligtvis finns det många varianter i det jag nämnt ovan. Det förekommer helt ofläckade ägg, åtminstone av talgoxe, och ett talgoxägg i det lägre storleksområdet kan vara som ett talltit- eller entitägg. Speciellt hos talgoxen hittar man då och då missbildade ägg, i format som en sockerärt.

Trädkrypare

En annan hålbbyggare med rödbrunprickiga ägg är trädkryparen. Äggen är smalare än talgoxägg, men framför allt är boet helt annorlunda. Det består alltid av en stomme

av små, torra grankvistar, själva bokorgen innehåller enbart samt lite tagel och dun. Trädskryparen föredrar trånga bohålor, t ex bakom ett utstående barkstycke. Jag har aldrig fått den i de speciella, trekantiga trädskryparholkar jag prövar, dom har bara flugsnappare anammat, men däremot i vanliga mesholkar och en gång i en pärluggleholk. Den var fylld till en dryg decimeter med grankvistar och den lilla bokorgen låg intryckt i ett hörn.

Nötväcka

Nötväcken har också rödbrunprickiga ägg, men även det boet är speciellt. Det brukar huvudsakligen bestå av barkflagor från tall, där äggen ofta ligger djupt ner. Innan kullen är fullagd eller vid en paus i ruvningen täcker nötväcken äggen med barkflagorna, så att man i holken bara finner ett jämnt lager av bark utan tillstymmelse till ägg. Vare sig det behövs eller inte murar nötväcken nästan alltid kring ingångshålet, är det onödigt stort minskas det. Är det lagom brukar ändå en klick lera placeras innanför ena kanten. Trots att nötväcken i princip är en lövskogfågel - det sades ju förr att den inte gick utanför ekens utbredningsområde - har jag hittat boet i djupaste barrskog, bl a i en pärluggleholk rätt högt i en gran.

Pilfink och gråsparv

Både pilfink och gråsparv, den senare tycks numera bli allt fåtaligare på landsbygden, tar gärna holkar i besittning. De oftast 5 - 6 äggen kan vara ganska lika hos de två arterna, men pilfinkens brukar vara lite glansigare och jämnare fläckade än gråsparvens. Att det är vävarslektingar märker man på att boet inte sällan är överbyggt med ett ingångshål upptill. Det är rätt slarvigt byggt av torrt gräs, ofta långa strån, ull, hår, fjädrar etc. Båda arterna bygger ofta vinterbon att övernatta i.

Sädesärsla

Mera sällan hittar man sädesärsla i holk, men det förekommer. Det ska då var en liten holk med rätt stort ingångshål eller en halvöppen holk. Boet är slarvigt byggt av gräs, rottrådar och fjädrar, de 5 - 6 äggen är oftast ganska jämnt småfläckiga i gråbrunt. Variationerna är stora, dock inte så stora som hos den markbyggande släktingen trädpiplärka, där ju äggen kan se ut nästan hur som helst.

Grå flugsnappare och rödhake

Halvöppna holkar gillas också framför allt av grå flugsnappare och ibland rödhake. Till skillnad från den svartvita släktingens ägg är den grås 5 ägg brunfläckiga, de ser ungefär ut som små björktrastägg. Boet är ganska stadigt byggt av mossa, strån och rottrådar, fjädrar och dun, det ligger ju också oftast öppet utan stödjande holkväggar.

Rödhakens ägg kan inte heller förväxlas med andra, de är ljust brungul-fläckiga och ligger i ett bo av mycket mossa och rottrådar. Rödhaken föredrar - enligt min erfarenhet - gamla, halvt förfallna holkar, säkerligen bl a för att ingångshålet ska vara större än för t ex mesar och det brukar hackspettar ha sett till att det blivit på gamla holkar. Att få rödhaken som holkvärd är ingenting man ska räkna med, det hör till undantagen. Apropos hackspettar så händer det faktiskt att större hackspetten häckar i starholkar, det kanske är speciellt lata exemplar av arten.

Tornsvala

Till sist kanske tornsvalan bör nämnas. Jag vet att det heter tornseglare numera, men jag framhårdar, tills man ändrar spillkråka till spillspett och hittar på något bra namn på gråsparven. Hur som helst

häckar den gärna i holkar av starstorlek. I den mån den reder något bo över huvud taget består det av diverse kringflygande, lätt material som klistras ihop med saliv. Det är ju en närbesläktad art som levererar råmaterial till kinesernas svalbosoppa.

Äggen är nästan alltid två, mycket sällan tre, och de är långsmala och helt vita.

Lycka till med examineringen av holkbbyggarnas bon!

Ring-Nytt

Nyheter om ringmärkta fåglar, med anknytning till Leksand

Text och bild: Bogdan Persson

Denna gång handlar det mest om örnar som lästs av vid åteln, den gångna vintern:

1) X2523 - ringmärkt i Norrbotten 1989. Vinterns äldsta avlästa. Avläsare Sören Stenberg, den 21 november '02.

2) 060B - ringmärkt i Finland 1997. Avläst den 8 december '02 av Bogdan Persson, Sören och Tommy Stenberg. Tidigare sed hos oss i februari '99, samt 25 november '01. Örnen är även observerad i Västmanland, den 31 januari '01, samt 18 december '01.



210F från Härjedalen, 2:a vintern

3) 210F - Ringmärkt 2001 i Härjedalen. Avläst den 11 januari '03 av Bogdan Persson. Även sedd av Bogdan den 16 februari '03.

4) 227C Ringmärkt i Ångermanland 1998. Avläst den 1 februari '03 av Bogdan Persson.

5) 135D Ringmärkt i Norge 1999. Avläst den 1 februari '03 av Bogdan Persson. Örnen även observerad av Henry Pollack, den 2 februari '03.

6) 294G Ringmärkt i norra Sverige, 2002. Avläst den 9 februari '03 av Pär Johansson.

Övrigt:

7) Från Gunnar Lind kommer ett återfynd av en kattuggla. Den var ringmärkt vid Styrstjärnen, den 2 juni '02 och återfanns död, med vingskada (troligen ihjälhackad av skator), den 7 februari '03 i Sättra, Insjön.

8) Enligt uppgift från Christer Andersson i Varberg, ligger våran pilgrimsfalk "Selma" på ägg hemma i Halland, i skrivande stund. Vi följer hennes öde och återkommer med häckningsresultatet i nästa nummer av FiL.



060B från Finland, 6:e vintern



135D från Norge, 4:e vintern

Fortsättning från sida 4...

gången ungefär en vecka senare, runt den 28 mars, och var direkt och stötte på uven som redan lagt sig för ruva på hyllan.

Efterforskningar under förra höstens mystiska händelser och kampen mot uven resulterade i att vi kunde konstatera att paret varit på en alternativ hylla ett par km längre bort. Där fanns tydliga spår som visade att de varit i området, bland annat var en bogrop iordninggjord på en hylla som användes senast på 50-talet, spännande.

Glädjande kunde konstateras i år att falken återvänt till denna lokal i slutet av mars, förhoppningsvis får de vara ifred för uven. Falken satt i träden runt branten och var även ner och krafade på hyllan, samma ställe som förra året.

Nu en månad senare så är paret i gång med parningsbestyren och förbereder årets häckning. Det är förresten samma plats som John Palm tog sina fina bilder på Pilgrimsfalk under 40- och 50- talet.

Hur det går får ni läsa i höstnumret.

Hacking

Vi planerar även att under sommaren sätta ut ett 15-tal falkungar i Borlänge, Leksand och Rättvik för att förstärka och påskynda återetableringen av Pilgrimsfalken i Dalarna och Mellansverige. Vill du vara med och bevaka vid något tillfälle så hör av dig till undertecknad, vi behöver fler intresserade att medverka i projektet.



Spelflyktsinventering av kungsörn genomförd i Leksand

Den 8 mars genomförde Leksands Fågelklubb en sk "spelflyktsinventering" av kungsörn i kommunen. Inventeringen går ut på att spana av stora områden från lämpliga spanigsplatser, i syfte att hitta spelflygande örn. Örnar spelflyger endast i sina revir och spelflykten är således en god indikation på häckning, eller åtminstone häckningsförsök. Inventeringen ingick i ett större projekt som syftar till att hitta nya revir och karlägga kungsörnen i Sverige. 20 av klubbens medlemmar spanade denna helg (varav 2 på Gagnefssidan). Inga spelflygande örnar sågs, trots hyfsat väder, men från en lokal rapporterades två

kungsörnar som "lekte" i luften. Lokalen kommer att undersökas närmare under våren och sommaren.

Foto: Henry Pollack



Olle Persson på örnspaning

LIMSJÖN BLIR BÄTTRE!

Det är snart 15 år sedan Limsjön restaurerades.

Det blev en lyckad renovering och fågelarterna strömmade till i en oanad skara. Sothöna, grågås, skedand, årta, rödbena, gulärta och alla de andra "förväntade" arterna har svarat emot insatserna, högt över förväntan.

Det finns tecken som tyder på att fågellivet håller på att utarmas, eftersom vattenälskande mossor tenderar till att ockupera ytorna under vatten och tränga undan all annan vegetation som fågellivet tycker mer om, ex.vis hårslinga, vattenpest och kransalger.

Ni får säkert höra mer om den "submersa" utvecklingen av Limsjön i framtiden.

Det som är lite mer lätthanterligt är de insatser vi gör för de mänskliga besökarna vid sjön.

Kultur- och fritidsförvaltningen som ansvarar för kommunens arbetsmarknadsenhet/AME, har gjort ett fantastiskt jobb vid Limsjön i vinter. Grusvägen är numera åtgärdad så att man kan ta sig runt med barnvagn och rullstol även i den norra delen av sjön.

En helg i april uppskattades antalet besökare vid sjön att vara nästan 800!

Det är joggare och flanörer som får samsas med oss fågelskådare vid Limsjön.

Tusen tack till AME/Norsbro som gjort ett enastående jobb!

Välkomna till "Fågelskådningens dag" den 11 maj 2003!

Vi återkommer med programdetaljer i Leksandsbladet.

Styrelsen gm Staffan Müller

Foto: Bogdan Persson



Aprildag vid Limsjön... Fåglarna har inte tid att vänta på att isen försvinner

Tillbaks till Kalahariöknen.....

Text och bild: Linda Hollén

Nu har det hänt mycket sedan jag berättade för er fågelklubbsmedlemmar om mitt liv här nere hos surikaterna i Sydafrika. Så jag tyckte det passade bra med en liten rapport så här på vårkanten.

Att åka hit till Sydafrika skulle förändra mitt liv det visste jag, men att det skulle förändra det så mycket och så positivt som det har gjort, hade jag inte ens kunnat drömma om. För nästan ett år sedan, efter 5 månader som volontär, träffade jag en professor från Schweiz här på besök. Hon har vigd den senare delen av sitt liv åt surikaterna och nu letade hon efter en doktorand som kunde fortsätta det hon påbörjat. Det var hon som i detalj beskrev alla de ljud som surikaterna ger ifrån sig. Surikaterna ger ifrån sig ljud nästan hela tiden, bland annat när de äter och sitter på

vakt. Efter en stunds funderande beslöt jag mig för att ansöka om denna tjänst och efter att ha varit på semester i 3 veckor till den underbara Kapstaden, hade jag 1 vecka på mig att skriva och skicka in min ansökan. Med andan i halsen lyckades jag knäpa ihop den och skicka iväg. Efter en nervös väntan fick jag så efter 1,5 månad ett brev som sade att jag i tävlan med 5 andra hade vunnit och var nu välkommen som doktorand till Schweiz. Trodde jag skulle svimma. 3,5 år som doktorand i Schweiz med större delen av den tiden nere i Sydafrika hos surikaterna. Kunde det bli bättre.



Solnedgång över Kalahari



Forktailed drongo (*Dicrurus adsimilis*)

Celebert besök

Efter den glada nyheten gjorde jag mina sista månader som volontär. Det var några spännande månader kan jag tala om. Flera volontärer hade möten med ormar på nära håll men mest spännande av allt var ändå när David Attenborough kom på besök för att filma våra surikater i 3 dagar. Det var en överklig men otrolig upplevelse att sitta 2 meter från denna man när han levererade sin replik med en surikat på axeln. Men trots alla spännande upplevelser led min tid som volontär mot sitt slut och i slutet av september förra året sade jag hejdå till människorna och surikaterna här nere. Trots att jag visste att jag skulle komma tillbaks var det väldigt ledsamt. Efter att ha spenderat en veckas semester i den underbara nationalparken Krugerparken där jag såg många imponerande djur som lejon, leopard, hyena, buffel, giraffer, elefanter,

krokodiler och örnar, var det dags att åka hem till Sverige för att säga hej till familjen en vecka.

På resande fot

Efter att ha träffat familj och vänner bar det av till Schweiz och Zürich där min handledare och universitetet väntade på mig. Jag gillade Zürich från första stund och människorna var underbara och fick mig att känna mig som hemma. Påbörjade min doktorandtjänst vilket innebar en massa läsning, planering och träffa nya människor. 3 månader spenderade jag i Zürich innan det var dags att bege sig till Sydafrika igen.

Det var underbart att komma tillbaks till Sydafrika. Även om jag bara var borta i 3 månader så kändes det som en evighet. Men innan jag kunde åka tillbaks ut till

surikaterna fick jag först spendera 18 dagar i huvudstaden Pretoria för att försöka hitta en bil åt mig själv. Det tog lite tid men till slut hittade jag en jättebra och fin bil och lämnade Pretoria för att ge mig ut till öknen igen. Efter 10 timmars bilresa med bara mig själv och musiken som sällskap anlade jag så till farmen igen. Svårt att beskriva känslan när jag körde in på uppfarten med min alldeles första egna bil. Fick ett varmt välkomnande och kände mig som hemma igen.

Åter hos surikaterna

Morgonen efter gick jag ut för att träffa surikaterna igen och oj så små de var. Hade glömt bort hur små de är. Men det var så kul att se dem igen. Nu kanske ni undrar vad det är jag ska göra dessa 3,5 år. Jo, jag ska bland annat titta på hur dessa olika ljud utvecklas och ändras med tiden när surikaterna blir äldre. Från den första dagen när ungarna kommer upp från hålan där de har spenderat de första 3 veckorna av sitt liv, är jag där med min mikrofon och bandspelare och spelar in alla ljud de ger ifrån sig. För några dagar sedan tittade de första surikatungarna upp och då var jag genast där med mikrofonen. Sedan dess har jag varit där alla dagar. Jag blev lite rädd ett tag för jag väntade vid sovhålan 2 dagar i rad men inga ungar kom upp och det saknades 5 surikater från gruppen. Till slut beslöt jag mig för att följa med gruppen och då sprang de till en annan sovhåla där de hittade de 5 förlorade surikaterna och de 3 ungarna. Stort krig mellan hanarna bröt ut, de slogs, skrek och blev alldeles blodiga.

Men ungarna såg ut att må bra. Så medan resten av gruppen var upptagna med att bråka så passade jag på att leka med ungarna. De bråkade hela morgonen och den dominanta hanen förlorade sin dominans till sin broder. Jag tror att de 5 förlorade surikaterna planerade en kupp och kidnappade ungarna. Det mest sannolika är dock att dessa 5 stannade kvar vid den gamla sovhålan och satt barnvakt men beslöt sig för att flytta ungarna och resten av gruppen kunde inte hitta dem. Men nu är allt bra igen och ungarna är uppe och leker. Men leka blir man trött av och en dag somnade ungarna på min arm. Och idag när jag skulle åka hem beslöt sig surikaterna för att ta en tupplur i skuggan under min bil så det tog ett tag innan jag kunde åka hem igen.

Med detta avslutar jag denna vårs rapport och skickar varma hälsningar från Kalahariöknen och önskar er alla där hemma en riktigt god fortsättning på det nya året och ett riktigt gott fågelår. Emaila gärna för mer rapporter från mig och surikaterna.

Blivande Dr Linda Hollén

Meerkat project

PO Box 64

Vanzylsrus 8467

Northern Cape

South Africa

0027 (0)537810215

mkproj@mweb.co.za (Linda i ämnesrutan)



Linda Hollén 25, är för tillfället våran mest avlägsna medlem -räknat i kilometer. Sedan vintern 2001/2002 befinner hon sig i Sydafrika, där hon vidareutbildar sig som biolog, med specialisering i etologi (läran om djurs beteende). Sitt hjärta har Linda kvar i Leksand och hon följer med stort intresse sådant som pågår i och omkring Leksand och dess natur. Linda har flera gånger tidigare skrivit i FiL och fungerar numera som våran "korrespondent" från Sydafrika. Vi önskar henne lycka till med surikaterna och studierna och ser fram emot att ha henne tillbaka i Leksand, en vacker dag!

Backsvalan –årets riksinventeringsart

Bogdan Persson

Varje år utser Sveriges Ornitologiska Förening (SOF) en riksinventeringsart. I år blev det backsvalans tur. Arten skall inventeras så noggrant som möjligt. Regionala och lokala fågelklubbar och föreningar har ett viktigt uppdrag framför sig för att hjälpa till att genomföra inventeringen så noggrant som möjligt.

Flera inventeringar av kommunens backsvalebestånd har genomförts under mitten av nittiotalet, men ingen under de senaste åren. Leksands Fågelklubb kommer med anledning av SOF:s beslut att genomföra inventeringen igen, under juni månad. En arbetsgrupp bestående av Bogdan Persson, Staffan Müller, Annika Lekgård, Inga-Lill Paulsen Andersson och Hans Hyttsten kommer att arbeta med inventeringen. Resultatet av inventeringen kommer att redovisas i Fåglar i Leksand, nr 3/03.



Backsvalan (*Riparia riparia*) bygger bo i älvbrinkar och sandtag

Foto: Bogdan Persson

Känner du till någon backsvalekoloni som du har anledning att tro att vi inte känner till? Ring gärna och tipsa någon av ovanstående personer. Telefonnummer och e-post adresser finner du på sida 39.

GRYSSENSTUGAN ÄR KLAR!

Text: Staffan Müller; Foto: Bogdan Persson

Vårt renoveringsobjekt, vår klubbstuga vid sjön Gryssen är nu beboelig.

Göte Bergqvist och Lasse Nilsson har budat ihop hantlangare och stugan har blivit ren och fräsch.

Samtliga rum har renoverats och nu finns det 18 sängplatser.

Det finns en underbar naturstig i anslutning till skogshuggarkojan. Här kan vi se och höra: Spillkråka, gråspett, gröngöling, järpe, strömstare, alla skogsmesar, korsnäbbar och en allsköns musik av storlom och trastar och annat smått och gott.

Stugan ligger i hjärtat av det gamla vargreviret och här traskar både björn och lo.

Här råder bara naturen ljud och natthimmelen är svart och fri från mänskligt ljus.

Här är vildmarken!



Fågelklubbens styrelse har fastslagit en hyresavgift:

- Medlemmar hyr stugan för 100:-/dygn samt 30:-/bädd.
- Icke medlemmar betalar 200:-/dygn samt 30:-/bädd
- Ungdomarna i föreningen, "Natursnokarna", utnyttjar stugan gratis när de har organiserade träffar.



Sparvuggla (*Glaucidium passerinum*)



Vattendrag vid stugan

VÄLKOMMEN TILL INVIGNING AV GRYSSENSTUGAN DEN 7 JUNI 2003!

- Förevisning
- Invigning
- Guidning på naturstig
- Tipspromenad
- Korvgrillning
- Underhållning



SAMLING VID STUGAN (9 km in på "Leveransvägen" följ vägskylt mot Dala Floda på Dala Järna vägen) KL. 10.00, LÖRDAGEN, DEN 7 JUNI.



Gryssenstugan har numera 18 bäddar

Digitaltalkameran för fågelfotografering är här!

Text och bild: Bogdan Persson

Jag har en längre tid varit på jakt efter en digitalkamera som lämpar sig till att fotografera natur och då särskilt fåglar... en kamera med objektiv som motsvarar ca 400 mm hos småbildskameran. I det avseendet har marknaden varit allt, utom övermättad av utbudet. De kameror som tillfredställde ens krav, var i stort sett systemkameror som prismässigt legat på sig så där 25 000 till 100 000 kr. Inte särskilt frestande för oss vanliga dödliga. Bara att vänta...

Så småningom fick jag syn på Olympus C-720 UZ som kanske var något, tänkte man. Egentligen var jag inte riktigt nöjd. Zoomen motsvarade 38-320 mm. Hysat, men ändå inte riktigt vad jag önskade. Kameran hade dessutom för få möjligheter att ställa in saker och ting manuellt. Jag är "allergisk" mot helautomatiska kameror. Var på väg att beställa den likväl, eftersom jag var i starkt behov av en digitalkamera, inför örntutfordringen. Då fick jag se att en förbättrad version av "Olympusen" var på väg. Olympus C-730 UZ hette den.

Olympus C-730 UZ hade alla tänkbara manuella inställningar, till och med manuell fokusering, om så önskas (vilket numera är mycket ovanligt hos kompaktkameror). Zoomen hos C-730 motsvarande 38-380 mm.



Olympus C-730 UZ

Vi talar här om optisk zoom.

Utöver denna finns en 3x digital zoom som gör att zoomen kan utökas till 1140!

Tvekade inte mycket. Jag beställde kameran redan innan den var släppt i Sverige. Bara att hoppas på det bästa... Jag fick vänta på den i en och en halv månad, innan jag fick den i handen.

Det tog inte lång tid att bli vän med kameran. Måste erkänna att den överträffade mina förväntningar. Det jag först reflekterade över var att objektivet varken snurrade då man ställer in skärpan, eller ändrade längd då man zoomade. Detta är MYCKET bra och mycket överraskande. Inget som rör sig och stör fåglarna då endast objektivet tittar ut ur gömslet. Man är inte van vid sådana finesser hos kompaktkamerorna.

Olympus C-730 UZ har makroläge ner till endast 4 cm. Imponerande. Kameran lämpar sig således till allt från insektsfotografering, till landskap och djurfotografering. Den kortaste exponeringstiden på 1/1000 sekund kunde ha varit bättre, men räcker oftast för att "frysa" snabba rörelser. Längsta exponeringstiden är hela 16 sekunder. Räcker långt för nattscener.

Kompakt

Man har fått en kamera vars egenskaper i mycket (dock inte i allt) överträffar systemkameran. Objektivet har en ljusstyrka som motsvarar f2,8 (i 38 mm läget) till f3,5 (i 380 mm läget). Var och en som tänkt köpa sig ett objektiv för vanlig småbildskamera, med liknande ljusstyrka i dessa brännviddslägen, om så ens utan zoomfunktion, vet vilka priser vi talar om. Tio tusen räcker inte långt. Att man i digitalvärlden kan tillverka kameror med motsvarande ljusstyrkeprestanda till en bråkdel av priset, beror självfallet på att man inte använder sig av film, utan CCD

sensorer. Dessa är mycket ljuskänsligare än film och kräver inte alls lika mycket ljus. En betydligt mindre lins krävs för samma ljusprestanda. Linsen på min Olympus har en diameter på endast 35 mm (relativt stort jämfört med flesta kompaktkameror, men likväl litet med tanke på brännvidden). Kamerans "filmkänslighet" kan ställas in som ISO 100, 200, eller 400. Vid automatiskt inställd ljuskänslighet kan kameran även välja ISO 64. Kameran är inte stor. Ca 11 x 8 cm och ca 8 cm tjock (om man räknar in objektivet som är indraget då kameran är i läget "off"). Med objektivet ute, i läget "on", blir kamerans tjocklek ca 10 cm.

Optisk och digital zoom

Man får ofta höra att det enda man ska bry sig om då zoomen värderas hos en digitalkamera är den optiska zoomen. Digitala zoomen kan man bortse ifrån, eftersom den inte tillför bilden någon extra information, sägs det. Vad kameran gör är att förstora bilden genom att förstora pixlarna (bildpunkterna). Bilden förlorar i skärpa. Jag vill likväl påstå att den digitala zoomen är meningsfull och jag använder den ofta. Dagens kameror med 3,2, eller 4 miljoner pixlar har en detaljskärpa som är betydligt större än vad dataskärmen, eller skrivaren klarar av att visa. Då vi förstorar bilden genom digital zoom, får vi fram pixlarna som annars inte syns. Bilden förlorar därmed inte skärpan i våra ögon. Visst kan man zooma digitalt efteråt i datorn med hjälp av olika bildbehandlingsprogram, exempelvis "Photoshop", men om man nu vill ta bild på ormråken i skyn, varför inte beskära bilden på plats, med hjälp av den digitala zoomen?

Sökaren

Kameran har en LCD-skärm som kan användas som sökare, samt en mera vanlig sökare som man kikar in i. Nåja... vanlig... Även denna sökare är en digital skärm i mindre format. Själv använder jag aldrig den stora LCD-skärmen, eftersom den

Zoomen



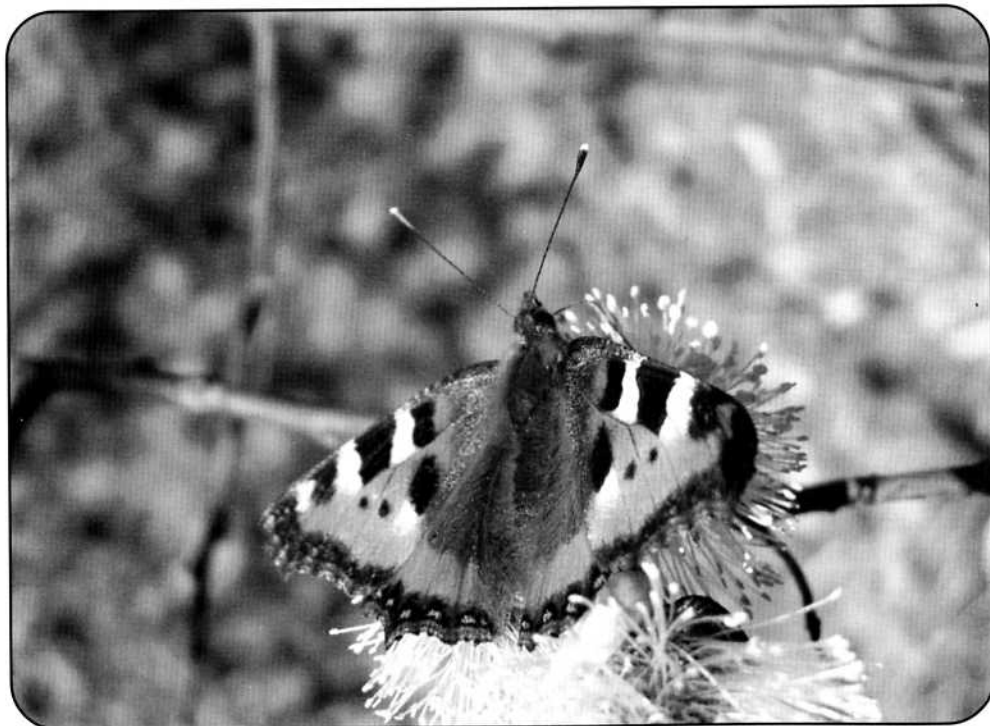
förbrukar betydligt mer batterier än vad sökaren gör. Tänk på detta innan du köper en digitalkamera. Vissa modeller har endast LCD-skärm att sikta med. Detta är inte bra.

En fördel med skärmar och digitala sökare (som saknas hos vanliga kompaktkameror) är att du ser hur bilden kommer att se ut. Du kikar genom objektivet, så att säga. Du kan även se resultatet direkt efter att bilden är tagen då den automatiskt visas i ett par sekunder efter att bilden tagits (går att koppla bort hos Olympus C-730 UZ, om man vill).

Bilden

Trots digitalkamerans fördelar, finns det en del kvar att hämta in, åtminstone jämfört med dia. För den som fotar med vanlig (negativ) film, är digitalbilden en fullgod ersättare. Men för diabildfotografen finns

det ännu ingen motsvarighet i den digitala världen. Diabilden är alltså oöverträffad i avseende av skärpa och färgåtergivning. En annan aspekt är det där med hur man presenterar sina bilder. Diabildfotografen vill visa sina bilder på duk, där kvalitén framstår i all sin prakt. Digitalbilden visas i stället i tv, eller dataskärm som trots allt har sina begränsningar, särskilt om man vill visa bilderna för en större publik. Numera ska det förvisso gå att göra diabilbilder från digitalbilder. Jag har inte provat detta, men det finns inget som talar för att dessa "digitala diabilbilder" skulle kunna matcha den äkta diabilden. Vi får helt enkelt finna oss i att den digitala bilden är till för att ses i fotoalbum, på dataskärmen, TV:n, eller i olika slags publikationer, som den du håller i.



Möjligheter att ta närbilder på fjärilar begränsas snarare av motivets skygghet, än av närgränsen på 4 cm

Batterier

Kameran kan drivas av två typer av batterier. Med på köpet får man 2 st batterier av typ CR-V3. Dessa räcker mycket länge. Vet inte hur många bilder jag lyckades ta, men det bör vara någonstans mellan 700 och 900 bilder, kanske rentav fler. Men, det var nog också sista gången jag använde denna typ av batterier. Anledning: priset. Två stycken batterier krävs och dessa kostar ca 350 SEK! Lyckligtvis kan kameran i stället för dessa, drivas av 4 st batterier av typ AA, eller R6, som de också heter. Dessa räcker inte alls lika länge, men vad gör det då priset ligger på 39 kr för 10- eller 12-pack, eller liknande. Tänk på detta om du köper en digitalkamera. Vissa modeller går enbart på specialbatterier och dessa kan vara mycket dyra!

Finesser

Kameran har många praktiska och roliga finesser. Jag tar enbart upp vissa, som jag själv gillar.

Likt de flesta av dagens kameror finns olika typer av "motivprogram". Dessa används till att snabbt ställa in kameran för olika typer av motiv. Exempelvis kan man välja "sport". Kameran kommer då att prioritera korta slutartider för att "frysa" snabba rörelser och den kommer att ställas in för flerbildstagning för att hinna med snabba förlopp, osv. Andra motivprogram som finns är porträtt, porträtt med landskapsbakgrund, landskap, nattfotografering och självporträtt. Dessutom finns ett standardläge och läge för tidsautomatik, bländarautomatik, eller helt manuellt läge. Vad jag gillar mest är möjligheten att själv programmera kameran för egen typ av fotografering. Det finns



Sånsvanar (Cygnus cygnus); Bilden är tagen med maximal zoom -optisk 10x och digital 3x, vilket motsvarar 1140 mm med småbildskamera

plats för 4 egna programmeringar i detta läge som kallas "my mode". Självt har jag ställt in ett läge för fågelfotografering i snö. När jag väljer detta läge, zoomar kameran automatiskt till 380 mm-läge och "överexponerar" bilden ett bländarsteg, jämfört med vad ljusmätaren vill. Vinterbilder blir annars underexponerade, eftersom automatiken inte "gillar" allt för ljusa motiv. Kameran ska i detta läge även prioritera korta slutartider för att "frysa" rörelser. Jag tänker inte dra hela listan av inställningar för "my mode", eftersom det är ett 30-tal olika detaljer man ställer in. Jag nöjer mig med omdömet: Mycket bra!

En annan finess som jag gillar starkt är möjligheten att ta panoramabilder. Man tar ett antal bilder på rad (upp till 10) som sedan läggs ihop i datorn, med hjälp av den medföljande mjukvaran. I vidvinkelläget räcker 10 bilder till att få med hela 360 grader runt. En riktigt kul grej.

Filmsekvenser

Kameran kan likt de flesta digitalkameror användas för att ta filmsekvenser. Men låt

oss nu ha klart för oss att dessa filmer ingalunda kan jämföras med videokamerans. Man ska se det enbart som en kul grej. Hur långa filmsekvenser som kan tas beror på minneskortets kapacitet.

Tillbehör

När man väl har kameran inser man att man behöver ytterligare en del saker innan man är helt nöjd. Så brukar det vara med denna typ av produkter. Olympus C-730 UZ är inget undantag.

Vad man först bör införskaffa är en **nätadapter** för att slippa använda batterierna, då man vill visa sina bilder i TV direkt från kameran, eller då man laddar över bilderna till datorn. Kostand för originalet 495:-

Vidare behöver man extra **minneskort**. Det medföljande på 16 mb räcker så länge man är hemma i krokarna och knäpper lite då och då. Man inser dock snart att det inte räcker långt om man exempelvis är ute och reser. Lika bra att köpa ett på 128 mb, eller kanske rentav 256 mb. Kostnad ca 850kr för ett xD picture kort 128 mb, 1495 kr för 256 mb. Även kort av typen Smartmedia passar i denna kamera, men en del funktioner (ex. panorama) funkar endast med xD, så lika bra att köpa rätt från början. Minneskortet finns även i storlek 32mb och 64 mb, men man kommer förr, eller senare i läge då dessa inte räcker, så jag tycker det är smartast att slå till på stort direkt. På 128 mb kort får man plats för mellan 16 och 1400 bilder, beroende på kvalitet som man väljer. Dubbelt så mycket på 256 mb.

Kortläsare är ett tillbehör som underlättar överföring från kamera till dator. Har man inte köpt en nätadapter, då behöver man definitivt en kortläsare. Har man nätadapter

klarar man sig kanske utan detta tillbehör. En läsare som klarar av både xD och Smartmedia, kostar ca 475 kr.

Sedan tillkommer kanske väska, och diverse övriga tillbehör (filter kan användas, men kräver adapter som kostar 295 kr).

Som synes bär det lätt iväg kostandsmässigt. Fast å andra sidan slipper man köpa film. Här finns pengar att spara. Snart har man lärt sig att slösa på "film" eftersom det går lika fort att radera dåliga bilder som att ta dem. Enbart de bilder man gillar gör man något utav... sparar i datorn, eller gör papperskopior av.

Utvecklingen går snabbt framåt

Olympus C-730 UZ kom ut på den svenska marknaden i november 2002. Jag gav 6295 kr för kameran. När jag nu, ett halvår senare vill kolla för att se om priset gått ner sedan dess, då hittar jag inte kameran längre. I stället finns två uppföljare: C-740 UZ och C-750 UZ. Båda liknar C-730 i det mesta, men har makro ner till endast 3 cm (4 cm hos 730-an). C-740 har samma upplösning som C-730 (3,2 megapixel), medan C-750 har hela 4 megapixel. Kostand: Olympus C-740 UZ, ca 5295 kr och C-750 UZ, ca 6295 kr. För priset jag fick betala får man alltså numera en kamera på 4 megapixlar. Utvecklingen går framåt med raska steg. Mycket glädjande för oss som gillar fotografering. Extra kul att det numera finns digitalkameror som även lämpar sig för fågelfotografer. Kanske klarar man sig rentav utan digital systemkamera?

Hur bra blir bilderna? Döm själv. Samtliga bilder tagna av undertecknad i detta nummer av FiL (utom backvalör, sparvuggla, samt annons på sida 8) är tagna med min Olympus C-730 UZ.

Nepal, fågelrike i Himalaya!

Text och bild: Anders Ståhl

Efter mycket vända, funderande och kollande hade jag och Tomas Blijdenstein så äntligen bestämt oss: Vi åker till Nepal! Tankarna hade tidigare snuddat vid både Alaska och Afrika, men så dök tanken på Himalaya upp som en 'outsider'.

Sagt och gjort, vi bokade snabbt en 12 dagars vandring i Annapurnamassivet i centrala Nepal samt ett kortare besök i en nationalpark vid Indiska gränsen. Vi skulle spendera ca tre veckor i Nepal + en vecka i Thailand.

Innan avfärd vidtog en intensiv tid av packningsbestyr och annat fixande. Vi blev lite oroade av det politiska läget med gerillaattacker och allmän politisk oreda, men det som ändå var mest oroande var den dåliga vattenkvalité som är i Nepal. Risken att bli allvarligt sjuk är stor och

måste elimineras. Vi löste problemet med vattenrenningsmedlet 'XINIX' som visade sig vara en lyckträff. Renar alla dåligheter utan bismak vilket man inte kan säga om Puritabs eller Jod...

Vi lyfte med Thai Air den 29/10 inte utan att ha stora förväntningar på det bergiga landet långt där borta. Hur skall det bli?

Kathmandu -en livad stad vid världens topp

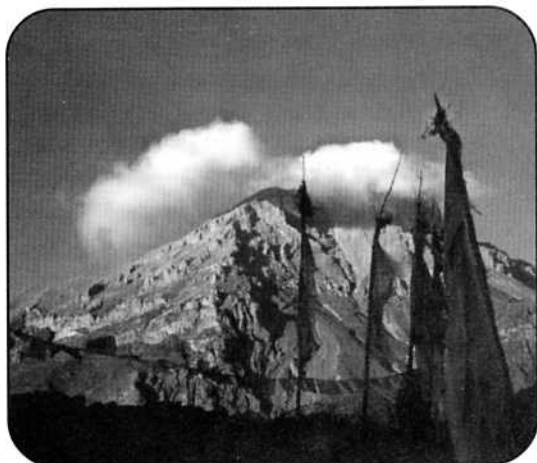
Redan vid inflygningen till huvudstaden Kathmandu anade vi vilket scenerio vi skulle få uppleva: är det inte Mt. Everest där borta... Jo minsann! Som en enorm



Gatubild från Kathmandu

pyramid tornar detta världens högsta berg upp sig vid horisonten. En molnplym påminnande om skorstensrök bildas runt toppen och man kan bara ana vilket väder som där råder. Häftigt!

Vi landar på flygplatsen i stans utkant bland terrassodlingar och klungbyar i tegel och sten. Vädret är soligt och sikten är god. Temperaturen ligger runt +20C. Väl inne i hallen vidtar ett antal visa-kontroller med oändligt långsamma köer. Vi skickas hit och dit innan procedurerna äntligen är klara.



Mystikens berg

Utanför uppstår viss förvirring då vår guide inte ser oss och vi samtidigt blir mötta både av hotelldirektören och Maya (som Leksands Röda Kors krets har skickat med saker till). Ingen av dem känner varandra och de förstår ingenting. Inte vi heller. Men tillslut sitter vi alla hopklämda i en mycket liten bil på väg mot hotellet inne i stan.

Och vilken stad... Ett myller av folk, bilar, motorcyklar, hundar, kor, getter, sopor, lastbilar och bussar. Jag får omedelbart känslan av att vara åter i de fattiga

kvarteren i staden Tyr i södra Libanon. Lukterna och livet är snarlikt. Bara ansikten och kläder är annorlunda.

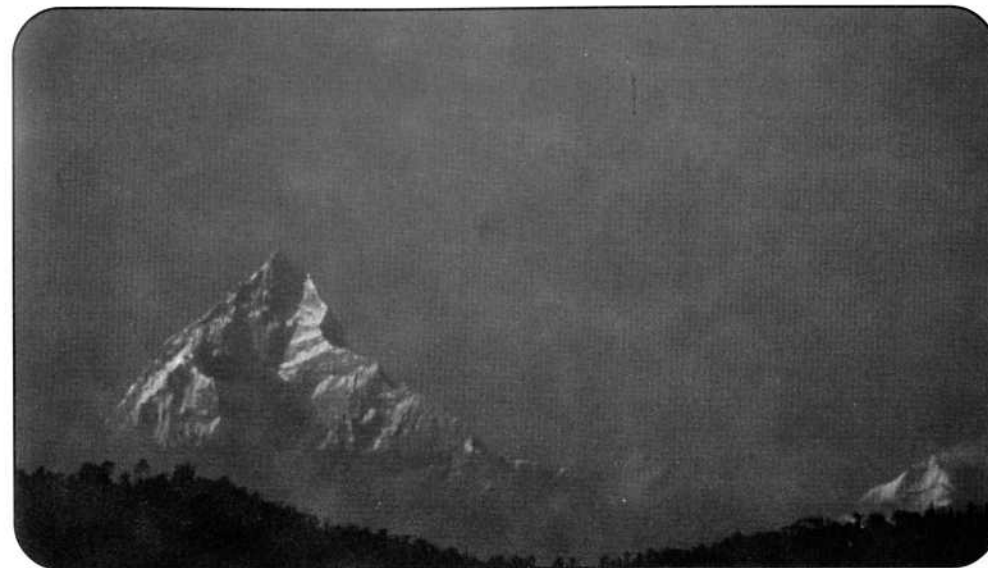
Den lilla bilen 'exploderar' och vi rasar alla ut ur dörrarna som i en gammal komedi. Nytt rekord i antal passagerare och packning i liten bil! Hotellet är hyfsat och vi får lugna oss i trädgården på baksidan. Här möter oss Kerstin från Borlänge som hjälpt oss ordna resan. Hon är här med en annan grupp.

De sista detaljerna går igenom innan vi gör stan på kvällen. Turistkvarteren är hyfsat tillrättalagda men inte lika intressanta som resten av staden. Överallt trängs butiker som säljer friluftsutrustning av oäkta kvalitet. Tyvärr förefaller här finnas en utbredd droghandel och vi blir ständigt erbjudna allt från hasch till LSD. En väldigt påverkad langare går på mig tre gånger inom fem minuter utan att förstå att det är samma person han försöker övertala. Jag får på ett mindre trevligt sätt be honom fara åt ännu varmare trakter innan han fattar galloppen... En och annan västerlänning med tvivelaktig livsstil verkar dock ha kommit till Nepal

endast i syfte att flumma, och stan är en märklig blandning av olika människotyper. Vi somnar dödströtta till biltutor och råmande kor.

Apornas tempel

Dagen efter gick åt till ett besök på 'Monkey temple' i utkanten av stan. Templet har en koloni av apor som här förefaller ha en fredad plats bland munkar och turister. Man har en fantastisk utsikt över stan vilken visar sig vara större än vi trott. Enligt uppgift finns här ca.450.000 invånare. Hyfsat utvilade tar vi dagen efter



"Fishtail" -en av Himalayas mest kända profiler

en buss i den sk 'turistklassen' mot staden Pokhara ca 20 mil västerut inåt landet. Turistbussklassen visade sig vara ett misstag! För att göra en dag i helvetet rättvisa måste man själv uppleva dessa åkdon...

Kan bara säga att det var som att åka berg och dalbana utan sikt under 6,5 timmar i 30graders värme, med folk som hänger ut genom fönstren och spyr alltmedan du själv är så åksjuk att du vilken sekund som helst gör övriga passagerare sällskap utanför fönstren. Bara det att du inte ens vill titta ut eftersom det stupar flera hundra meter rakt ner... Och luften längs vägen är inhöljd i en aldrig skingrad stinkande kolsvart dieselrök. Lägg till att det oftast saknas riktiga räcken och du får lova att aldrig pröva det vi gjorde. Fullständigt livsfarligt! Utmattade ramlar vi ur Hin Håles egen uppfinning och tar en taxi till hotellet. Puh!

Vilade upp oss en dag i Pokhara inför vandringen. Staden är en utgångspunkt för vandringar i Annapurnamassivet, och härifrån flyger vandrare med småplan upp till Jomsom på 2700 m över havet, för att fortsätta antingen norrut eller neråt mot Pokhara igen. Vi valde att gå norrut mot den Tibetanska gränsen och sen tillbaka till Pokhara. En vandring på ca 12 mil på lika många dagar.

Bärrarhjälp

Flygresan var över på ca 15 minuter och med planet följde vi världens djupaste dalgång Kali Gandaki som vi senare skulle komma att vandra tillbaka via. Hisnande att flyga mellan några av Himalayas högsta toppar! Landningen gick bra och plötsligt står vi i ett fantastiskt berglandskap med nästan ingen vegetation. Klarblå himmel och svalt. I öster har vi toppen Nilgiri med modiga 7061m höjd, och i norr leder oss dalen mot Tibet.

Vi har hjälp av en vägvisare och en bärare vilken surrar ihop våra säckar med ett par snören innan han tar ett tredje snöre runt bördan och bär sen allt på pannbenet. 40kg... Själva bär vi vår kamerautrustning och lite annat, ca 12kg var. Kan tyckas taskigt men det är så här de vill att det skall fungera, och inte klagade bäraren det kan jag lova. De har ett ganska gott liv till skillnad mot de flesta människor i detta världens fjärde fattigaste land.

Friskt och fattigt

Äntligen var vi på väg! Vårt första mål var byn Kagbeni på 2900m höjd. Sträckan var inte svår och tog oss genom ett kargt bergslandskap där vi mötte de första åsnekaravanerna från Tibet. Människorna ser helt annorlunda ut än nedanför bergen och de påminner om mongoler, eskimåer eller liknande. De är ofta klädda i färggranna traditionella kläder som verkar skydda bra mot väder och vind. Man kan se små barn som vandrar med tunga bördor utan att knysta, brunbrända men ändå med äppelkinder i lysande mörkrött. Det ser onekligen friskt ut, men det är lätt att bedra sig då de äldre människorna verkar slitna efter årtal av hårt arbete i härdande klimat. Många har problem med svår hosta och spottloskorna viner varhelst vi träffar lokalbefolkningen.

Väl framme i Kagbeni installerar vi oss i ett sk hotell som håller med en enkel brits, ett hål i golvet och en kalldusch. Mat kan man få i några olika former och den vanligaste rätten heter Dahl-bat, vilket är ris med en ärtsoppeliknande sörja som man håller över riset samt ett par currykryddade potatisbitar vid sidan om. Jag blev aldrig vän med denna maträtt! Gick visst ner 4 kg. Coca-Cola kunde man dock alltid hitta till min stora glädje men den blev dyrare ju

längre bort från civilisationen vi kom. Tomas åt dock Dahl-Bat som om det vore semla...

Himalayas heliga tempel

Vi fick snart känning av höjden, Tomas fick blixtrande huvudvärk och jag fick problem med andningen. Dessa problem tilltog under natten och jag fick sk Chain-Stoke andning. Dvs andningsstopp i sömnen med vidföljande panikkänslor eftersom man helt enkelt inte får luft! Sömnen blev obefintlig och det var två trötta killar som dag två skulle kämpa sig upp ytterligare 1000 höjdmeter till den heliga platsen Muktinath med tempel och allt. Och det blev tidvis jobbigt. Man tar helt enkelt slut och måste stanna ofta för att hämta kraft. Men å andra sidan fick vi uppleva ett landskap som var mycket speciellt. Liknade det man sett från Afghanistan. Berg, sand, klippor och höga snöklädda toppar. Vi kämpade på under ett antal timmar innan vi nådde byn Jharkot som tronar på en stor klippa. Byn ser ut som den är hämtad från medeltiden.

Sista biten var riktigt jobbig men vi nådde vad som måste vara ett av världens högst belägna "hotell". Det blev en sen eftermiddagstur till templet vid foten av det fruktade passet Thorung La (5500möh). Tempelplatsen är ett av de heligaste i Himalaya och besöks av både hinduer, buddister och kristna. Natten på ca.4000m blev en plåga med ständiga andningsuppehåll för min del och Tomas hade det inte roligt som trodde att jag avled en gång i minuten...

Krafterna återvänder

Dagen efter bar det av nedför igen, och genast lättade våra besvär! Det är ju också medicinen för höjdsjuka: nedåt, nedåt, nedåt. Krafterna återvände och vi



Barn i Kagbeni



Jharkot tronar på sin klippa

avverkade sträckan utan problem. Den första Lammgamen visade sig. Även en del andra avsevärt mindre fåglar pilade runt bland de få buskage som fanns.

Vi vandrade sista biten på floddalen och möttes då av mycket starka vindar som pressar sig fram genom dalen på exakt samma tidpunkter varje dag, året om. Ett spännande naturfenomen!

Väl åter i Jomsom fick vi uppleva en mindre festival när människor samlades på gatorna för att till dunket av en monoton trumma sjunga långa välgångsönskningar åt alla möjliga som de tyckte behövde välsignelse. Sången bröts då och då taktfullt av ordet "Damsouri", som väl säkert hade någon djupare mening.

Dagsrutinen på en vandring är att man på kvällen lämnar frukostbeställning som



Poon Hill. I bakgrunden Dhaulagiri

oftast bestod av friterat Tibetanskt bröd, citronté och marmelad. Efter frukost startade vandringen vid 9-tiden och gick fram till lunchen som kunde bestå av en soppa med bröd. Sen var det bara att fortsätta några timmar till innan man hittade ett 'hotell' som passade. Hotell, ja... Vi bodde på olika inrättningar längs leden, men gemensamt för dem är enkelhet. Ett

enkelt rum utan uppvärmning, hårda britsar med en madrass, toa ofta som ett hål i golvet kombinerad med kallvattendusck och en matsal med enkelt kök. Inte så fräscha rum alla gånger och man får räkna med allehanda kryp som kackerlackor, spindlar och råttor. Ett ställe var så nerlusat med råttor så att vi hade dem springande ovanför huvudet vid matbordet...

Pga stridigheter mellan rebeller och militären fanns det vid denna tidpunkt (nov-02) inte många andra turister och vi var allt som oftast ensamma västerlänningar på hotellet. Först märkte vi inte av problemen mer än att det var närvaro av soldater i Kathmandu, Chitwan och längs vägarna. Det pågick ganska häftiga strider inte så långt från huvudvägen och bomber smällde i huvudstaden, men det var bara sånt vi läste om. Vid ett tillfälle passerade vi ett hus som rebellerna bränt ner på natten och som byborna nu försökte släcka.

Allt från öken, till regnskog

Vår vägvisare hade en helt annan inställning till vandring och naturupplevelser än vad vi som svenskar är vana vid. Han ville helst vara framme vid marschmålet vid lunch eller tidig eftermiddag vilket innebar lite för lite tid att stanna och njuta av scenerierna. Jag saknade verkligen att kunna kliva av leden och upptäcka omgivningarna på egen hand. Likaså blev eftermiddagarna och kvällarna ofta långa på hotellet.

Men i vilket fall är det en stor upplevelse att vandra i Himalaya! Vi såg landskapet ändras från karg högpinne stenöken till frodig regnskogsliknande skog via busklandskap, barrskog och Rhododendronskog. Ju närmare

civilisationen vi kom så ökade inslaget av odlad mark, främst i terrassform. Enorma bergssidor helt inkapslade i trappsteg.

Och på tal om trappsteg: vi passerade en by vid namn Ulleri som är okänt för sina över 3800 trappsteg i sten. En tuff sträcka för både kropp och själ vare sig man går ner eller upp. Stegen tog aldrig slut...

Värda att nämnas är hängbroarna över floder och avgrunder. De är konstruktioner i vajer och stål nät som i vissa fall kan kännas lite halvskrangliga. Inget för den med svindel eftersom de ibland hängde över riktiga avgrunder.

Bland världens toppar

Dagarna gick och vi närmade oss åter

civilisationen. En punkt som måste nämnas är 'Poon Hill', vilket är en berömd utsiktsplats där man har ett panorama över centrala Himalaya med massiven Dhaulagiri (8167m), Tukucho (6920m), Nilgiri (7061m), Annapurna I (8091m), Annapurna south (7219m), "Fishtail" (6993m), mfl. Till toppen av Poon Hill tar det ca en timme att vandra, och belöningen är utsikten.

Vi gick upp både morgon och kväll för att uppleva solstrålarnas spel över bergsidorna och vi blev inte besvikna! På morgonen var där ca 100 personer på plats. Då området ligger på ca 3000 m över havet, återkom höjdbesvären på natten.

Fortsättning följer i kommande nummer av FiL

Fågelklubben hälsar alla nya medlemmar välkomna!

Vi har sorg efter de som försvunnit. Jag tänker då på de trogna medlemmarna Märta och Gösta Wahl som avlidit inom ett år och vill tacka dem postumt för deras lojalitet till vår förening.

Men, gläds som sagt över de nytillkomna.

Vår förening är baserad på supporters runt om i landet (ja, hela världen) och tryggheten i våra lokala satsningar bygger på ett stort antal betalande medlemmar. Därför uppmanar vi nu alla medlemmar att ha som mål för 2003, att värva en medlem till. Då närmar vi oss 1000 medlemmar och kan uttöta så oändligt mycket mer! (Tidning för aktiv medlemsvärkning finns att hämta via telefon: Henry Pollack, 409 64)

Styrelsen via Staffan Müller

Nya medlemmar:

Tommy Snarf, BJURSÅS
Carl-Eric Ljungquist, MORA
Börje Enqvist, LÆKSAND
Lena Ihlar, LÆKSAND
Per-Olof Eliasson, RÄTTVIK

Ulrika Westerberg, LÆKSAND
Andreas Hedbom, LÆKSAND
Elin Hedbom, LÆKSAND
Mats Kaij, HOFORS
Eeva Kaij, HOFORS

Rapportera dina fågelobservationer i Leksand

Jag heter **Mats Knutsson** och är Leksands Fågelklubbs och Kommunens rapportmottagare. Jag är drygt 50 år gammal och har sysslat med fåglar i 40 av dom. Jag flyttade från Örebro till Insjön 1985.

Tycker ni att ni har något spännande att rapportera i fågelväg, ex. ovanlig art, stort antal fåglar, sen tidpunkt på året, eller liknande, så vill jag att ni hör av er på antingen fågelkubbens hemsida (under rapportering) eller direkt till mig 0247-41368; 070-5971823.

Det går även att göra en sammanställning och skicka till mig vid årets slut. Anteckna art, antal, datum och plats och om det går, kön och ålder. Jag skall göra en sammanställning och skicka till DOFs rapportkommitté före den sista januari, så skicka helst in före nyår.

Ange inte häckningslokal till hemsida och telefonsvarare om det rör sig om rovfåglar, eller andra känsliga arter.



Mindre hackspett (*Dendrocopos minor*)

Fågelrapport för Leksand, år 2002

* **Ejder** 1 hane Limåns- utlopp 28/4 Conny Land

* **Mandarinand** hona hane med parningsbeteende Badet Åkerö Juni Odd Gimle

* **Klykstjärtad stormsvala** 1 Byrviken Siljansnäs 27/10 Sven Jacobsson

* **Ägretthäger** 1 Limsjön 12/5 Staffan Müller

* **Gråspett** 2 Lindbodarna 14/4 Conny Land

* **Gråspett** 2 Trätbodarna Gunnar Lind

* **Gråspett** 2 Yxbodarna Gunnar Lind

* **Gråspett** 2 Nålberg Gunnar Lind

* **Gråspett** 3 mellan Djursjön och Skinnaråsen Gunnar Lind

* **Gråspett** 1 hane Sätra Insjön 2/1 Mats Knutsson

* **Gråspett** 1 Djuptjärnbo 22/10 Mats Knutsson

* **Gråspett** 2 hona hane Sätra Insjön 12/3 Mats Knutsson

* **Gröngöling** 1 Råbäck 18/5 Sören Stenberg

* **Gröngöling** 1 Sätra Insjön 21/5 Mats Knutsson

* **Gröngöling** 1 Helgbo 29/6 Mats Knutsson

* **Mindre-hackspett** 2 Gassarvet maj Conny Land

* **Mindre-hackspett** 1 hona Millnäset 2/1 Mats Knutsson

* **Mindre-hackspett** 1 Brenäs 20/8 Mats Knutsson

* **Tretåig hackspett** 2 Kollsjön 7/4 Conny Land

* **Tretåig hackspett** 1 Söder Lundbjörken 13/4 Conny Land

* **Tretåig hackspett** 1 Lindbodarna 14/4 Conny Land

* **Tretåig hackspett** 2 hona hane Traveltjärnarna Gunnar Lind

* **Sparvuggla** 2 hona hane Västanor Henry Pollack

* **Sparvuggla** 1 Insjön 31/3 Henry Pollack

* **Sparvuggla** 1 Söder Bergsäng 31/12 Petrus Tegner

* **Berguv** 1 Storön 5/11 Sven Jacobsson

* **Hornuggla** 1 Millnäset 1/1 Mats Knutsson

* **Havsörn** 1 Åskaksmyren 21/11 Sören Stenberg

* **Havsörn** 1 Solberga fiskodling 10/10 Mats Knutsson

* **Lärkfalk** 2 Siljansnäs juni Conny Land

* **Lärkfalk** 2 Siljansnäs 20/7 Sören Stenberg

* **Brun kärrhök** 1 Åkmyran 28/5 Conny Land

* **Brun kärrhök** 1 hona Millnäset 27/5 Mats Knutsson

* **Lavskrika** 2 Yxberget 26/5 Sören Stenberg

Rapportsystemet Svalan: Allt fler aktiva ornitologer i Sverige använder sig av det nätanslutna rapportsystemet Svalan. Länk dit finns på Leksands Fågelklubbs hemsida.

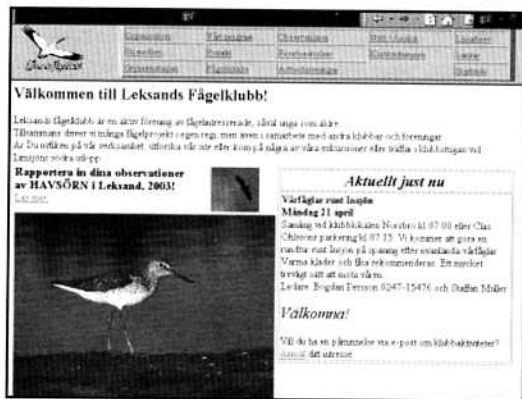


Grågås (*Anser anser*)

Foto: Bogdan Persson

Du vet väl om att vi numera finns på internet?

<http://fagelklubben.leksand.nu/>



Vår hemsida uppdateras regelbundet och där kan du få nyheter om våra projekt, senaste nytt från fågellivet kring Leksand, aktuellt från vårt program, mm. Ansvarig för hemsidan är Ulla-Britt Larsson: ulla.21091@telia.com

Spana efter havsörn i Leksand!

Leksands Fågelklubb kartlägger havsörnens uppträdande i kommunen. Vi är intresserade av alla observationer under år 2003. Notera datum, tid, ålder (ung, subadult, gammal), ev. ringmärkning, beteende osv.

Rapportera till Bogdan Persson, 0247-154 76
bogdan.persson@telia.com Det går även att rapportera via vår hemsida:
<http://fagelklubben.leksand.nu/>

Rapportmottagaren Mats Knutsson, om månaderna som gått, sedan förra numret:

Våren 2003

Vi har upplevt en korsnäbbvinter som då jag inte har upplevt som fågelintresserad. I stort sett vart man har vistats utomhus har man hört deras läte. Den goda tillgången på b.l.a. rönnbär har gjort att det har varit gott om Sidensvans långt fram på vårvintern. En Havsörn har sedan oktober till långt fram på vårkanten vistats längs älven. Flera rapporter har inkommit från folk som har sett den jaga hägrar vid Insjöbron. Jag har inte hört något om att den har lyckats fått något skrovsmål. Åtta hägrar har setts där en stor del av vintern. Det verkar bli ett bra sorkår. Slagugglor ligger redan o ruvar sina ägg... en spännande vår väntar framför oss.



Leksands fågelklubb

Styrelsen

Ordförande

Staffan Müller tfn: 070-322 23 45 E-post: staffan.myller@leksand.se

Sekreterare

Margareta Wiman tfn: 0247-334 00 E-post: margareta.wiman@mail.bip.net

Kassör

Göte Bergkvist tfn: 0247-228 24 E-post: gote.l.bergqvist@nordea.se

Ledamöter

Anders Ståhl tfn: 0247-142 53 E-post: anders-stahl@swipnet.se

Annika Lekgård tfn: 0247-333 45 E-post: annika.lekgard@tiscali.se

Bogdan Persson tfn: 0247-154 76 E-post: bogdan.persson@telia.com

Inga-Lill Paulsen Andersson

tfn: 0243-23 03 69 E-post: lars-ake.andersson.gimmen@telia.com

<http://fagelklubben.leksand.nu>

Projektansvariga

Projekt Pilgrimsfalk

Lars Nilsson 070-329 13 57

Projekt Berguv

Henry Pollack 0247- 409 64

Ungdomsgruppen

Annelie Stenberg 0247- 349 93

Projekt Slaguggla/ Tornfalk

Gunnar Lind 0247- 348 66

Backsvaleinventering

Bogdan Persson 0247- 154 76

Ringmärkning - Limsjön

Inga-Lill Paulsen Andersson

0243-23 03 69

Örnutfodring

Bogdan Persson 0247- 154 76

Rapportmottagare

Mats Knutsson 0247-413 68

mats.knutsson@leksand.mail.telia.com

Gryssenstugan och våran hemsida

Ulla-Britt Larsson 0247-210 91

ulla.21091@telia.com

Klubblokalen vid Norsbro:

Helghyra (lördag-söndag): 300 kr.

Heldagshyra: 200 kr.

Halvdagshyra: 100 kr.

Bokning: Åsa Rydell, tel:0247-80 229